ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

LIEPĀJAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS

Liepājā 2014.gada 26.martā

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese S.Blūma,

piedaloties pieteicējam /pers. C/, pieteicēja pārstāvim /pers. D/, atbildētājas Ventspils novada domes pārstāvim /pers. E/, trešo personu akciju sabiedrības „Latvijas elektriskie tīkli" pārstāvim /pers. F/ un akciju sabiedrības „Augstsprieguma tīkls" pārstāvei /pers. G/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. C/ pieteikuma par Ventspils novada domes 2012.gada 25.oktobra lēmuma (sēdes protokols Nr.68; 49.§) „Par atzinumu elektropārvades līnijas celtniecībai projekta „Kurzemes loks" 1.posma rekonstrukcijas ietvaros" atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Ventspils novada domei ierosināt nekustamā īpašuma /adrese A/ atsavināšanu sabiedrības vajadzībām.

Aprakstošā daļa

[1] 2012.gada 25.oktobra sēdē *(lietas 1.sējuma 11.-22.lapa)* Ventspils novada dome (turpmāk – Dome) pieņēma lēmumu (49.§) „Par atzinumu elektropārvades līnijas celtniecībai projekta „Kurzemes loks" 1.posma rekonstrukcijas ietvaros" (turpmāk – Lēmums), ar kuru nolēma:

1) atzīt par nozīmīgu, ka 330 kV savienojuma atzara ierīkošana starp elektropārvades līnijas Grobiņa – Ventspils balstu Nr.4 un apakšstacijas „Ventspils" paredzēto 330 kV ieejas portālu ir sabiedrības interesēs un tā nav iespējama bez zemes gabalu Tārgales pagastā, Ventspils novadā ar kadastra numuriem: /numurs A/; /numurs B/; /numurs C/; /numurs D/; /numurs E/; /numurs F/; /numurs G/; /numurs H/ izmantošanas;

2) noteikt, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 185.panta ceturtās daļas 3.punktā noteikto, dēļ administratīvā akta izpildes steidzamības, tā darbība netiek apturēta ar pieteikuma iesniegšanu administratīvajā tiesā;

3) uzdot Ventspils novada pašvaldības Kancelejai triju dienu laikā pēc Ventspils novada domes sēdes protokola parakstīšanas nosūtīt šā lēmuma izrakstu Tārgales pagasta pārvaldei, AS „Latvijas elektriskie tīkli".

Lēmums pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[1.1] 2012.gada 17.jūlijā Dome saņēma informāciju no AS „Latvijas elektriskie tīkli", ka tā īsteno projektu „Kurzemes loks" – energoapgādes infrastruktūras objekta celtniecību. Saistībā ar minēto trešā persona izteica lūgumu Domei pieņemt lēmumu, ka 330 kV savienojuma atzara ierīkošana starp elektropārvades līnijas Grobiņa – Ventspils balstu Nr.4 un apakšstacijas „Ventspils" paredzēto 330 kV ieejas portālu ir sabiedrības interesēs un tā nav iespējama bez zemes gabalu Ventspils novadā ar kadastra numuriem: /numurs A/; /numurs B/; /numurs C/; /numurs D/; /numurs E/; /numurs F/ izmantošanas atbilstoši Enerģētikas likuma 19.panta $I.^1$daļas 3.punktam, kā arī lūgts domei pieaicināt šī iesnieguma izskatīšanas procesā AS „Latvijas elektriskie tīkli" un pilnsabiedrības „LEC un EMPOWER" pārstāvjus, kā arī zemes gabalu īpašniekus.

[1.2] Esošo elektrolīniju Grobiņa – Ventspils pārvades jauda ir 170 MW, pēc projekta „Kurzemes loks" realizācijas pārvades jauda

elektrolīnijās Grobiņa – Ventspils sasniegs 1370 MW. Projektējot elektropārvades līnijas Grobiņa – Ventspils 330 kV atzara izbūvi posmā no balsta Nr.4 līdz apakšstacijai „Ventspils" ir izvēlēta iespējamā īsākā trajektorija starp savienojamiem punktiem. Turklāt projektējamo 330 kV atzaru nav iespējams ievadīt apakšstacijā „Ventspils" apejot nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra numurs /numurs A/, jo uz dienvidiem no tā atrodas esošo 110 kV (Nr.260; 261; 262; 264; 265; 266; 268; 269) balsti, savukārt ziemeļu virzienā ir pastāvošā apbūve.

[1.3] Izvērtējot Domē iesniegto informāciju, secināts, ka projekts „Kurzemes loks" ir valsts nozīmes energoapgādes objekts, kas ir atzīts par būtisku arī ES mērogā un ir iekļauts „Baltic Energy Market Interconnection Plan" plānā. Modernizējot projektu „Kurzemes loks", tiks ne vien paaugstināts elektroapgādes drošums un stabilitāte, bet arī radīti pamati vēja parku attīstībai Kurzemes piekrastē. Ventspils novada pašvaldība, izstrādājot novada Attīstības programmu, kā vienu no stratēģiskajiem mērķiem ir noteikusi atjaunojamo vēja energoresursu izmantošanu.

Dome ir apstiprinājusi detālplānojumus vēja parku būvniecībai novada administratīvajā teritorijā, vēja parku attīstība atbilst Ventspils novada Attīstības programmā noteiktajam stratēģiskajam mērķim, līdz ar to projekta „Kurzemes loks" realizēšana atbilst Attīstības programmā noteiktajai attīstībai, jo bez elektropārvades līniju jaudas palielināšanas nebūtu iespējama Ventspils novada teritorijā plānoto vēja parku darbības nodrošināšana. Pēc AS „Augstsprieguma tīkls" sniegtās informācijas uz 2012.gada 1.oktobri ir izsniegti 11 tehniskie noteikumi vēja elektrostaciju pieslēguma ierīkošanai ar kopējo jaudu 393,5 MW.

[1.4] Lēmumā konstatēts, ka vienošanās panākta ar sešiem zemju īpašniekiem: /Nosaukums E/ /Nosaukums F/, /Nosaukums G/, /Nosaukums H/, /Nosaukums I/,/Nosaukums J/ Tārgales pagastā, Ventspils novadā. Joprojām nav panākta vienošanas ar diviem zemju īpašniekiem. Kompensāciju noteikšana un izmaksas nav pašvaldības kompetencē, atlīdzību par zemes izmantošanu energoapgādes objektu ierīkošanai nosaka 2006.gada 25.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.603 „Kārtība, kādā aprēķināma un izmaksājama atlīdzība par energoapgādes objekta ierīkošanu vai rekonstrukcijai nepieciešamā zemes gabala lietošanas tiesību ierobežošanu" (turpmāk – Noteikumi Nr.603), saskaņā ar kuriem iespējamā prasība par pienācīgu kompensāciju izskatāma kā civiltiesisks prasījums pret šo energoapgādes komersantu.

[1.5] Saistībā ar projekta ,,Kurzemes loks" īstenošanu, ir veikta iedzīvotāju aptauja un notikusi tā sabiedriskā apspriešana. Tās izvērtējuma rezultātā konstatēts, ka iedzīvotāju attieksme pret elektropārvades līnijas „Kurzemes loks" rekonstrukciju un konkrētā projekta nepieciešamību kopumā ir pozitīva, un to atbalsta 61% aptaujāto iedzīvotāju. Par galveno ieguvumu tiek uzskatīts energoapgādes drošums.

[1.6] Veicot visu iesaistīto personu interešu apsvēršanu, atzīts, ka projekta „Kurzemes loks" – daļā, kas norādīta AS „Latvijas elektriskie tīkli" 2012.gada 17.jūlija iesniegumā Nr.200700-04-1046 – atbilst iepriekš identificētajām Ventspils novada turpmākās attīstības prioritātēm un sabiedrības interesēm saņemt energoapgādes pakalpojumus, kas uzskatāms par būtisku sabiedrības ieguvumu un pamatu, lai energoapgādes komersants varētu izlietot likumdevēja piešķirtās ekskluzīvas tiesības izmantot svešu zemesgabalu, ierobežojot īpašnieka pilnīgas varas tiesības pār lietu, objektu būvniecībai, ja izpildās Enerģētikas likuma 19.panta $I.^1$panta daļas 3.punktā paredzētie priekšnoteikumi.

[2] 2012.gada 28.decembrī Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā saņemts /pers. C/ pieteikums par Lēmuma atcelšanu un Ventspils novada domes faktiskorīcību. Pieteikums pamatots ar turpmāk minēto.

[2.1] AS „Latvijas elektriskie tīkli" īstenojot projektu „Kurzemes loka izbūve" posmā apakšstacija Grobiņa – apakšstacija Ventspils, rekonstruējot esošo 110 kV līniju par divķēžu 110/330 kV līniju, projekta izbūvei ir tehniski nepieciešams veikt divķēžu līnijas ievadi apakšstacijā „Ventspils", šķērsojot pieteicējam piederošo zemes gabalu, kurš robežojas robežojas ar Ventspils pilsētas administratīvo teritoriju Robežu ielā, iepretī 110/10 kV apakšstacijai „Ventspils", un izvietojot uz tā balstu, tiks apgrūtināta lielākā daļa pieteicējam piederošā nekustamā īpašuma.

[2.2] Ņemot vērā, ka ar elektrolīnijas izbūvi pieteicējam būtu liegta arī daļēja nekustamā īpašuma izmantošana, pieteicējs nepiekrita AS „Latvijas elektriskie tīkli" piedāvājumam atbilstoši Enerģētikas likuma 19.panta $1.^1$daļas noteikumiem saskaņot energoapgādes objekta ierīkošanu uz pieteicēja piederošās zemes. Dome pieņēma Enerģētikas likuma 19.panta $1.^1$daļas 3.punktā noteikto atzinumu, neskatoties uz pieteicēja sēdes laikā izteiktajiem iebildumiem. Lēmums pieteicējam netika paziņots, ar tā saturu pieteicējs iepazinās tikai 2012.gada 21.novembrī Domes mājas lapā.

[2.3] Pieteicējs uzskata, ka Domei bija jāizvērtē ne tikai visas sabiedrības tiesības gūt labumu no iecerētā projekta, bet arī pieteicēja aizskarto interešu nozīmīgumu un lēmuma sekas, taču lēmums šādu argumentāciju nesatur.

[2.4] Ventspils novada būvvalde 2012.gada 4.septembrī pieteicējam izsniedza Plānošanas un arhitektūras uzdevumu Nr.109 Tirdzniecības ēkas, palīgēku, tām nepieciešamo inženierkomunikāciju un teritorijas labiekārtojuma jaunbūvei. Ar Domes Projektu, investīciju un būvniecības komisijas sēdes 2012.gada 24.septembra lēmumu Nr.17 ir mainīts pieteicēja īpašuma lietošanas mērķis uz „komercdarbības apbūves zeme". Ventspils novada pašvaldības būvvaldes (turpmāk – Būvvalde) 2012.gada 12.septembra vēstulē Nr.9.1.2.-639/12 ir apliecinājusi, ka objekta skiču projekts netiks saskaņots, kamēr būvniecības iecere nebūs ar pieteicēju rakstiski saskaņota.

Tādējādi līdz Lēmuma pieņemšanai pieteicējam bija pamats paļauties, ka varēs izmantot viņam piederošo zemesgabalu apbūvei.

[2.5] Pieteicējs 2012.gada 23.novembrī vērsās Domē, lūdzot pieņemt lēmumu un ierosināt viņa nekustamā īpašuma atsavināšanu sabiedrības vajadzībām, pamatojoties uz likuma „Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likums" 2. un 3.pantu. Atbildot uz minēto pieteikumu, 2012.gada 7.decembra vēstulē Domes priekšsēdētājs atzina, ka īpašuma tiesību aprobežojums ir atzīstams par likumisko aprobežojumu, tomēr pieteicēja piedāvājums tika noraidīts.

[3] Paskaidrojumā tiesai *(lietas 2.sējuma 102.-109.lapa)* Dome pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu turpmāk norādīto iemeslu dēļ.

[3.1] Īpašuma tiesības nav absolūtas un neierobežotas un tās var tikt ierobežotas saskaņā ar likumu, kas izriet arī no Latvijas Republika Satversmes 116.panta.

[3.2] Izskatot Ventspils novada pašvaldībā saņemto AS „Latvijas elektriskie tīkli" 2012.gada 17.jūlija iesniegumu Nr.200700-04-1046 „Par atzinumu elektropārvades līnijas celtniecībai" (reģ.Nr.IN14191) un pieņemot Lēmumu, tika pārbaudīts, vai ir izpildījušies abi Enerģētikas likuma 19.panta pirmās prim daļas 3.punktā ietvertie nosacījumi, kuru esamība ir obligāts priekšnoteikums pozitīvam vietējās pašvaldības atzinumam – projekta atbilstība sabiedrības kopīgajām interesēm un tā īstenošanas neiespējamība bez zemes gabaliem, kuros jānotiek energoapgādes komersanta iecerētajai būvniecībai.

Jautājumu par īpašumu lietošanas tiesību apgrūtinājumiem ar zemju gabalu īpašniekiem AS „Latvijas elektriskie tīkli" ir risinājusi tehniskā projekta izstrādāšanas gaitā individuāli ar katru zemes īpašnieku šo jomu regulējošos Latvijas Republikas normatīvos aktos noteiktajā kārtībā un saskaņā ar Būvvaldes 2011.gada 6.maija izsniegtā Plānošanas un arhitektūras uzdevuma Nr.55 elektropārvades tīklu savienojuma „Kurzemes loks" 1.posma Grobiņa –Ventspils elektrolīniju rekonstrukcijai Ziru, Piltenes un Tārgales pagastos, Ventspils novadā (turpmāk – PAU Nr.55) 4.9.punkta nosacījumiem, ko apstiprina Domei iesniegtie dokumenti par vienošanās norisi, un tas, ka projekta saskaņošanai piekrišanu nav izteikuši tikai divi no visiem projekta īstenošanai izmantojamiem zemju gabalu īpašniekiem, viens no tiem pieteicējs.

[3.3] Ministru kabinets 2013.gada 4.janvārī, izdodot rīkojumu Nr.7 „Par nacionālo interešu objekta statusa noteikšanu elektrotīklu pārvades savienojuma „Kurzemes loks" 1.posmam „Grobiņa – Ventspils – Dundaga"", jau pēc tam, kad Dome bija sniegusi Enerģētikas likuma 19.panta pirmās prim daļas 3.punktā paredzēto atzinumu, ir izdarījis analoģiskus lietderības apsvērumus Lēmumā minētajiem par īstenojamā projekta „Kurzemes loks" atbilstību būtiskām sabiedrības interesēm.

[3.4] Attiecībā uz pieteicēja norādi, ka viņam bija tiesības paļauties uz to, ka Dome ņems vērā 2012. gada 4.septembrī viņam izdoto Plānošanas un arhitektūras uzdevumu Nr.109 (turpmāk – PAU Nr.109) un Būvvaldes 2012.gada 12.septembra atbildes vēstulē minēto, ka šis skiču projekts netiks akceptēts pirms ar pieteicēju nebūs saskaņota īpašuma izmantošana, Dome paskaidro, ka PAU izdošana nerada tiesiskas sekas, pieteicējam nevarēja rasties tiesiskā paļāvība, ka Būvvalde izsniegs būvatļauju. PAU Nr.109 izdots, pamatojoties uz būvniecības/būves nojaukšanas iesniegumu – uzskaites karti, kuru pieteicējs iesniedzis Būvvaldei 2012.gada 30.augustā. Šajā pašā datumā Būvvalde ir reģistrējusi arī otru Pieteicēja iesniegumu, kurā apliecināts, ka ir saņēmis AS „Latvenergo" paziņojumu par atlīdzības piedāvājumu projekta „Kurzemes loks" realizācijai, un ka viņš neiebilst pret elektrolīnijas būvniecību īpašumā, taču Būvvaldei izteikts lūgums nodrošināt noteiktās saskaņošanas procedūras kārtības ievērošanu. Cita starp šīs pieteicēja darbības nav izprotamas, jo vērtējamas kā pieteicēja vēlmei pašam uzsākt būvniecību īpašumā pilnīgi pretējs gribas izpaudums. Neraugoties uz to, ka Būvvaldes atbilde tiešām satur apstiprinājumu, ka būvobjekta skiču projekta akceptēšana tiks veikta tikai pēc saskaņošanas ar īpašuma īpašnieku, acīmredzami pieteicējs to nepareizi izpratis tādējādi, ka citu iespēju spēkā esošais tiesiskais regulējums vairs neparedz, lai gan Būvvaldes apliecinājums vēl neizslēdz citu tiesību normās noteikto apstākļu iestāšanos un tiesiski pieļaujamas rīcības varbūtību. Tas nav pretrunā ar PAU Nr.55 4.sadaļā ietverto norādi par atļauju saņemšanu no nekustamo īpašumu īpašniekiem.

[3.5] Pretēji pieteikumā norādītajam, ka Lēmums nesatur īpašuma tiesību aprobežojumu pamatojumu, konstatējams, ka pieteicēja iebildumi ir ņemti vērā gan Trešās personas iesnieguma izskatīšanas procesā veikto starpdarbību laikā, gan sēdē, kurā pieņemts Lēmums, un tie guvuši pilnīgu izvērtējumu kopsakarā ar pārējiem lietā nozīmīgiem apstākļiem.

Atzinumā ir izdarīti secinājumi, ka: 1) atbildētāja izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai, jo ar Domes lēmumu tajā identificētais mērķis tiek sasniegts; 2) šādas darbības veikšana ir nepieciešama, proti, mērķis nav sasniedzams ar citiem, personas tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojošiem līdzekļiem, jo īpašuma neizmantošanas energoapgādes objekta būvniecībai gadījumā citu personu tiesību un interešu aizskārums būtu lielāks, un 3) attiecīgā rīcība ir atbilstoša, proti, labums, ko iegūs sabiedrība, ir lielāks par personas tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto zaudējumu, jo pieteicējam nelabvēlīgās sekas no šī ierobežojuma uzskatāmas par samērīgām salīdzinājumā ar sabiedrības interešu ieguvumu kopumā.

[3.6] Pieteicējs, izmantojot tiesības izteikt un argumentēt savas viedokli, ir atzinis projekta „Kurzemes loks" sabiedrisko nozīmīgumu un ir apzinājies Ventspils novada turpmākās attīstības ieguvumus tā realizēšanas gadījumā, taču Dome vērš tiesas uzmanību uz to, ka pieteicēja iebildumu iemesls ir nevēlēšanās piekrist AS „Latvijas elektriskie tīkli" aprēķinātās kompensācijas apmēram.

Pieteicējam vairākkārt skaidrota noteiktā kārtība, kādā šis strīds risināms un Dome pieteicēju aicinājusi rīkoties atbilstoši tai, kā arī Dome konsekventi pauda savu nostāju šajā jautājumā uzsverot, ka šī strīda izšķiršana saistāma ar pašvaldības kompetencē ietilpstošā atzinuma sniegšanu saskaņa Enerģētikas likuma 19.panta pirmās prim daļas 3.punktu.

Kritiski vērtējams arī pieteicēja apgalvojums, ka pēc projekta „Kurzemes loks" īstenošanas īpašumam noteikto lietošanas aprobežojumu dēļ to praktiski vairāk nebūs iespējams izmantot. Kopš īpašuma tiesību uz īpašumu iegūšanas brīža, t.i., 1995.gada 15.novembra, nekāda saimnieciskā vai cita darbība nav notikusi. Pēc pieteicēja iniciatīvas veikta un 2012.gada 12.oktobrī Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrēta īpašuma zemes lietojuma mērķa: „Zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība", maiņa uz lietojuma mērķi: „Komercdarbības objektu apbūves zeme", kas neizslēdz iespēju nākotnē atkārtoti to izmantot lauksaimniecībai, jo šādu aizliegumu Aizsargjoslu likums neparedz. Tā kā ar zemes lietošanas mērķu maiņu palielinājās īpašumam noteiktā kadastrālā vērtība, Trešā persona, ievērojot Ministru kabineta noteikumus, veikusi kompensācijā pieteicējam izmaksājamās naudas summas pārrēķinu, kura tomēr nav bijusi pieņemama īpašuma izmantošanas atļaujas saskaņošanai. Faktiem, ar kuriem pamatots pieteikums, lietā nozīme ir vienīgi pieteicēja rīcības motīvu un patiesās gribas noskaidrošanai, un tie nevar tikt atzīti par Domes Lēmuma prettiesiskumu pierādošiem, jo nekādi neietekmēja un nevarēja ietekmēt tā pieņemšanu vai saturu.

[3.7] Attiecībā uz pieteicēja prasījumu uzlikt Domei par pienākumu izskatīt jautājumu par pieteicēja īpašuma atsavināšanas

sabiedrības vajadzībām ierosināšanu Dome paskaidro, ka pieteicējs pieteikumā ietvēris savstarpēji izslēdzošus prasījumus, jo prasījums atcelt Lēmumu nonāk pretrunā ar prasījumu par īpašuma atsavināšanas sabiedrības vajadzībām ierosināšanas pienākuma uzlikšanu Domei. Ar šiem pretrunīgajiem prasījumiem pieteicējs atzīst, ka projekta „Kurzemes loks" 1.posms nav īstenojams bez pietiecēja īpašuma izmantošanas, jo pieteikums pamatots ar to, ka tieši tādēļ, lai sasniegtu šo mērķi, Domei jāpieņem lēmums par tā atsavināšanu sabiedrības vajadzību apmierināšanai. Turklāt Domes ieskatā šie pretrunīgie prasījumi liecina, ka tie ir savstarpēji pakārtoti, respektīvi, prasījums par īpašuma atsavināšanas jautājuma izskatīšanas pienākuma uzlikšanu Domei izriet no prasījuma par Domes Lēmuma atcelšanu kā alternatīvs prasījums, ar to saprotot tādu prasības pieteikumā prioritātes secībā norādītu prasījumu, kura izvērtēšana (apmierināšana vai noraidīšana) tiek saistīta ar iepriekšējā prasījuma izvērtēšanu (apmierināšanu vai noraidīšanu), ko administratīvais process neparedz.

[3.8] Papildus Dome norāda, ka Domes priekšsēdētāja 2012.gada 7.decembra atbildē Nr.1.13./IZ1753 „Par iesnieguma par nekustamā īpašuma /adrese A/ atsavināšanas sabiedrības vajadzībām ierosināšanu izskatīšanu (turpmāk – Pašvaldības atbilde) pieteicējam izskaidrots, ka AS „Latvijas elektriskie tīkli" ir elektroenerģijas pārvades līniju rekonstrukcijas projekta ,,Kurzemes loks" īstenotāja un elektroenerģijas pārvades sistēmas īpašniece, kura nodarbojas ar komercdarbību, nodrošinot elektroapgādes pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem un uzņēmējiem, kas neietilpst pašvaldībai veicamajās funkcijās, kā arī norādīts, ka īpašuma vai cita nekustamā īpašuma atsavināšanas ierosināšana ir pašvaldības ekskluzīvā kompetencē ietilpstošs jautājums. Izskatāmajā lietā atbildētājam tiesību normās nav noteikts un nerodas pienākums lemt par Pieteicēja civiltiesiskā darījuma piedāvājuma akceptu. Pieteikums ierosinātajā administratīvajā lietā iesniegts par Domes vēstuli, kurā pieteicējam, atbildot uz viņa iesniegumu, sniegta informācija par Domes lēmuma pieņemšanas pamatu, īpašuma lietošanas aprobežojumiem aprēķinātās kompensācijas apmēra strīda ar Trešo personu risināšanas kārtību un apstākļiem, kuru dēļ nav ierosināms viņam piederošā īpašuma atsavināšanas sabiedrības vajadzībām process, bet kas pati par sevi nekādas tiešas faktiskas sekas adresātam nerada. Līdz ar to Domes atbilde nav saistoša nevienai personai un nenostiprina nedz kādas tiesiskas attiecības, nedz atsevišķas indivīda tiesības vai pienākumus, un, tā kā atbildēšanas gadījumā nav jāizdod administratīvais akts, apstrīdētās atbildētājas darbības, izņemot Iesniegumu likuma 10.pantā paredzēto kontroli pār iestādes rīcības tiesiskumu, nav apspriežamas pēc Administratīvā procesa likuma normām. Fakts, ka minētā atbilde adresēta pieteicējam, vēl nav pietiekams pamats, lai šai personai rastos tiesības to pārsūdzēt tiesā, jo neskar viņas subjektīvās tiesības, un līdz ar to Dome uzkasta, ka tiesvedība šajā daļā lietā izbeidzama.

[4] Paskaidrojumā tiesai trešā persona AS „Latvijas elektriskie tīkli" pieteikumu lūdz noraidīt *(lietas 2.sējuma 154.-157.lapa)*. Paskaidrojumā norādīti šādi argumenti.

[4.1] Lēmumā ir norādīta atsauce uz projekta „Kurzemes loks" nozīmību valsts un reģiona energodrošībai, saimnieciskajām interesēm, starpvalstu saistībām, kas nodibinātas ar BEMIP plānu, Ekonomikas ministrijas atbalsta vēstuli. Tādejādi nav saprotami pieteicēja apgalvojumi par apstākļu neizvērtēšanu, taisot Lēmumu.

[4.2] Nav uzskatāms par patiesu pieteicēja apgalvojums, ka Lēmuma rezultātā pieteicējam netiek sniegts taisnīgs atlīdzinājums par īpašuma tiesību aprobežojumu. Trešā persona uz lēmuma taisīšanas brīdi ir piedāvājusi pieteicējam un uztur spēkā piedāvājumu izmaksāt atlīdzību Ls 10 190,48 apmērā. Saskaņā ar SIA ,,Eiroeksperts" 2013.gada 17.janvāra vērtējumu Nr.2013/26/53 zemes gabala /adrese A/, ar kadastra Nr./numurs A/, tirgus vērtība uz 2013.gada 15.janvāri ir Ls 1100.

Ar Lēmumu noteiktais regulējums pieteicējam ir labvēlīgāks nekā, ja Ventspils novada dome kādu apstākļu dēļ būtu lēmusi atsavināt pieteicēja zemes gabalu. Patlaban pieteicējs bauda brīvību saņemt AS „Latvijas elektriskie tīkli" piedāvāto atlīdzību atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 25.jūlija noteikumiem Nr.603 un veikt jebkādus civiltiesiskus darījumus ar zemes gabalu, tajā skaitā atsavināšanu.

[4.3] Nav patiess pieteicēja apgalvojums, ka Lēmums taisīts, neievērojot tiesiskās paļāvības principu. Pieteicējs darbības, kas saistītas ar Plānošanas un arhitektūras uzdevuma saņemšanu un zemes gabala izmantošanas mērķa maiņu, veica pēc tam, kad trešā persona bija ierosinājusi Domi taisīt Lēmumu. Pieteicēja motīvs bija radīt zaudējumu šķietamību, nav nekādu ziņu par tā saimniecisko darbību zemes gabalā.

[4.4] Elektrolīnijas iespējamo ietekmi uz zemes gabalu paredzēja Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, kas tika akceptēta Ventspils novada Domes sēdē 2011.gada 24.februārī. Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras laikā nav saņemti pieteicēja iebildumi, ierosinājumi, priekšlikumi elektrolīnijas plānošanai.

Trešā persona uzskata, ka ir izpildījušies visi Enerģētikas likuma 19.panta pirmās prim daļas 3.punkta nosacījumi Lēmuma taisīšanai.

[5] Paskaidrojumā tiesai trešā persona AS „Augstsprieguma tīkls" pieteikumu lūdz noraidīt *(lietas 2.sējuma 200.-201.lapa)*. Paskaidrojumā norādīti šādi argumenti.

[5.1] Trešā persona, kā pārvades sistēmas operators, ir tieši atbildīga par elektroapgādes drošumu, pienācīgu pārvades tīkla jaudu un stabilu sistēmas darbību. Trešajai personai ir pienākums attīstīt pārvades sistēmu, plānojot, izbūvējot un nododot ekspluatācijā jaunus pārvades infrastruktūras objektus. Pieteicējam labvēlīgs lēmums šajā lietā apgrūtinātu trešās personas iespējas izpildīt ar likumu noteiktos pienākumus.

[5.2] „Kurzemes loks" kā energoinfrastruktūras projekts ir iekļauts ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2013.gada 11.septembra lēmumu Nr.174 apstiprinātajā „Elektroenerģijas sistēmas attīstības plānā".

AS „Augstsprieguma tīkls" ir iepazinusies ar trešās personas AS „Latvijas elektriskie tīkli" paskaidrojumā minētajiem faktiem un skaidrojumiem, kas apliecina enerģētikas projekta nozīmīgumu elektroenerģijas pārvades sistēmas drošuma uzlabošanai, kā arī Kurzemes reģiona tautsaimnieciskajai attīstībai.

Atbilstoši Eiropas parlamenta un Padomes 2009.gada 13.jūlija Direktīvas 2009/71/EK prasībām, pēc AS „Augstsprieguma tīkls" pasūtījuma un saskaņā ar 2012.gada 1.februārī starp AS „Augstsprieguma tīkls" un AS „Latvijas elektriskie tīkli" noslēgto Tīklu nomas līgumu AS „Latvijas elektriskie tīkli" veic projekta „Kurzemes loks" realizāciju.

AS „Augstsprieguma tīkls" piekrīt un atbalsta AS „Latvijas elektriskie tīkli" veiktās darbības enerģētikas projekta „Kurzemes loks" realizācijas gaitā.

[6] Tiesas sēdē pieteicējs un pieteicēja pārstāvis uzturēja pieteikumu, lūdza atcelt Lēmumu un uzlikt pienākumu Domei ierosināt nekustamā īpašuma atsavināšanu sabiedrības vajadzībām.

Domes pārstāv tiesas sēdē pieteikumu neatzina.

Trešās personas AS „Latvijas elektriskie tīkli" un AS „Augstsprieguma tīkls" pārstāvji tiesas sēdē norādīja, ka pieteikumu uzskata par nepamatotu.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums par Lēmuma atcelšanu nav pamatots, bet tiesvedība lietas daļā par pienākuma uzlikšanu Domei ierosināt nekustamā īpašuma atsavināšanu sabiedrības vajadzībām ir izbeidzama.

[8] Tiesa konstatē, ka lietā pastāv strīds par to, vai Dome pamatoti ir atzinusi, ka sabiedrības interesēs ir 330 kV savienojuma atzara ierīkošana starp elektropārvades līnijas Grobiņa – Ventspils balstu Nr.4 un apakšstacijas „Ventspils" paredzēto 330 kV ieejas portālu un tā nav iespējama bez pieteicējam piederošā zemes gabala izmantošanas, kā arī par to, vai Domei bija pienākums pēc pieteicēja iesnieguma ierosināt nekustamā īpašuma atsavināšanu sabiedrības vajadzībām.

[9] No lietas materiāliem tiesa konstatē šādus apstākļus.

[9.1] 2012.gada 17.jūlijā Domē saņemta AS „Latvijas elektriskie tīkli" vēstule, kurā Dome informēta, ka AS „Latvijas elektriskie tīkli" īsteno projektu „Kurzemes loks", kurā paredzēts rekonstruēt 110 kV elektropārvades līniju pastiprinot to ar 330 kV līniju maršrutā Grobiņa – Ventspils – Dundaga – Tume – Rīga, kā arī veikt apakšstaciju TEC – 1, Imanta, Grobiņa, Aizpute, Alsunga, Ventspils rekonstrukciju un divu Daugavas kabeļu šķērsojumu izbūvi. Rekonstrukcijas ietvaros Ventspils pilsētā, Robežu ielā 38, izvietotajā apakšstacijā „Ventspils" tiek ierīkota 330 kV sprieguma infrastruktūra. Lai realizētu minēto projektu, tostarp, ir jāveic 330 kV līnijas ievadi apakšstacijā „Ventspils" kā taisnas līnijas gaisvadu savienojumu starp elektropārvades līnijas Grobiņa – Ventspils 330 kV balstu Nr.4 un apakšstacijas „Ventspils" paredzēto 330 kV ieejas portālu. Šāda projekta realizēšanas inženiertehniskā risinājuma rezultātā tiek šķērsots vai skarti ar aizsargjoslu sešām privātpersonām piederoši zemes gabali (kadastra numuri /numurs A/; /numurs B/; /numurs C/; /numurs D/; /numurs E/; /numurs F/). Lai AS „Latvijas elektriskie tīkli" varētu veikt minēto celtniecību saskaņoti ar pārējo elektropārvades līnijas Grobiņa – Ventspils rekonstrukciju, kā arī, lai visos šķērsojamos zemes gabalus tiktu nodibināts vienāds un efektīvs tiesiskais pamatojums šādu apgrūtinājumu ierīkošanai, AS „Latvijas elektriskie tīkli" norādīja, ka sabiedrības interesēs ir lai Dome lemtu par šī savienojuma atzara atbilstību Enerģētikas likuma 19.panta 1.[1]daļas 3.punktā noteiktajam sabiedrības interešu ieguvumam. Attiecībā uzapstākļiem vai šī 330 kV savienojuma atzara ierīkošana ir atbilstoši sabiedrības interesēm veicama, nešķērsojot minētos zemes gabalus, trešā persona norādīja turpmāk minēto:

1) 330 kV savienojuma atzars piedāvātajā projektā ir noteikts kā īsākais iespējamais nogrieznis starp savienojamajiem punktiem. Jebkāda veida novietojums, kas nebūtu taisns savienojums starp izejas punktiem, palielinātu apgrūtināmos zemes platību, kā arī sadārdzinātu līnijas izbūvi, ekspluatāciju un elektroenerģijas pārvadi;

2) zemes gabali Ventspils novadā ar kadastra numuriem /numurs A/, /numurs B/, /numurs C/, /numurs D/, /numurs E/ un /numurs F/ ir apgrūtināti ar jau esošām 110 kV līnijām, kā arī atrodas tiešā apakšstacijas „Ventspils" tuvumā;

3) projekta „Kurzemes loks" nākamajā īstenošanas stadijā ir jāveic 110/330 kV līnijas izbūve virzienā Ventspils – Dundaga. Augstākminēto apsvērumu dēļ šīs līnijas pievienojums būs veicams izmantojot tos pašus zemes gabalus, ko šķērso projektējamais 330 kV savienojuma atzars;

4) nav lietderīgi apsvērt 330 kV savienojuma atzara ierīkošanu kabeļu līnijas veidā. Šāds augstsprieguma kabeļa posms ievērojami pasliktinātu līnijas ekspluatācijas drošības apsvērumus, sadārdzinātu savienojuma atzara izbūvi un šķērsojamās zemes apgrūtinātu ar cita veida apgrūtinājumiem, kamēr gaisvadu līnijas radītie apgrūtinājumi ir līdzīgi jau esošajiem 110 kV līniju apgrūtinājumiem.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, AS „Latvijas elektriskie tīkli" izteica lūgumu Domei pieņemt lēmumu, ka 330 kVsavienojuma atzara ierīkošana starp elektropārvades līnijas Grobiņa –Ventspils balstu Nr.4 un apakšstacijas „Ventspils" paredzēto 330 kV ieejas portālu ir sabiedrības interesēs un tā nav iespējama bez zemes gabalu Ventspils novadā ar kadastra numuriem /numurs A/, /numurs B/, /numurs C/, /numurs D/, /numurs E/ un /numurs F/ izmantošanas, atbilstoši Enerģētikas likuma 19.panta l.[1]daļas 3. punktam. Vienlaikus norādīts, ka, saņemot piekrišanas no minēto sešu zemesgabalu īpašniekiem, AS „Latvijas elektriskie tīkli" izmaksās vienreizēju atlīdzību par zemes lietošanas tiesību ierobežošanu, atbilstoši Noteikumiem Nr.603 *(lietas 1.sējuma 42.-46.lapa)*.

[9.2] 2012.gada 15.augustā Domes Teritorijas un ekonomikas attīstības komitejas sēdē tika skatīts jautājums par trešās personas izteikto lūgumu, kā rezultātā pieņemts lēmums ieteikt projekta „Kurzemes loks" realizētājiem atrisināt jautājumu ar nekustamo īpašumu īpašniekiem par projektā nepieciešamo zemju izmantošanu un kompensāciju paredzēšanu *(lietas 1.sējuma 77.lapa)*.

[9.3] 2012.gada 20.septembrī un 9.oktobrī no trešās personas tika saņemta informācija, ka panākta vienošanās ar sešiem zemju īpašniekiem (kadastra numurs /numurs F/; /numurs E/; /numurs D/; /numurs G/; /numurs H/; /numurs B/). Vienlaikus sniegta informācija, ka ar zemes īpašniekiem /pers. C/ (kadastra numurs /numurs A/) un /pers. T/ (kadastra numurs /numurs C/) nav izdevies panākt vienošanos *(lietas 1.sējuma 47.-63.lapa)*.

[9.4] 2012.gada 11.oktobrī Domes Teritorijas un ekonomikas attīstības komitejas sēdē atkārtoti izskatīts jautājums par elektropārvades līnijas rekonstrukciju, kuras laikā konstatēts, ka joprojām nav panākta vienošanās ar zemes īpašniekiem /pers. C/ un /pers. T/, ka zemes īpašnieks /pers. C/ ir atzinis projekta „Kurzemes loks" nozīmību, tomēr viņu neapmierina aprēķinātās kompensācijas apjoms. /pers. C/ ir informējis Domi par to, ka Būvvaldē ir iesniegts pieprasījums plānošanas arhitektūras uzdevuma izdošanai. Komitejas sēdē pieņemts lēmums ieteikt projekta „Kurzemes loks" realizētājiem iesniegt argumentētu pamatojumu, ka sabiedrības interesēs jauna energoapgādes komersanta objekta ierīkošana vai esošā objekta vai tā daļas izmantošana nav iespējama bez šo zemju izmantošanas, kā arī ieteikts AS „Latvijas elektriskie tīkli" turpināt sarunas ar nekustamo īpašumu īpašniekiem /pers. C/ un /pers. T/par projektā nepieciešamo zemju izmantošanu un kompensāciju izmaksāšanu *(lietas 1.sējuma 78.-79.lapa)*.

[9.5] Ar AS „Latvijas elektriskie tīkli" 2012.gada 19.oktobra vēstuli Dome informēta, ka ar nekustamo īpašumu īpašniekiem /pers. C/ un /pers. T/ vienošanās netika panākta. Attiecībā uz iespējamo izmaksu salīdzinājumu 330 kV līnijas gaisvadu un kabeļu izpildījumā vēstulē norādīts, ka šāda veida darbi nav salīdzināms pakalpojums un to mainīgās izmaksas ir tieši saistītas ar apkārtnes topogrāfiskajām un zemes izmantošanas saimnieciskajām īpatnībām. Katra īpatnējā posma cena tiek noteikta iepirkumu procedūrā. Kabeļu līnijas izbūves radītais finansiālais slogs, kas būtu jāuzņemas elektroenerģijas patērētājiem salīdzinājumā ar /pers. C/ īpašuma vērtības samazinājumu būtu nesamērīgs un nav attaisnojams ar lietderības apsvērumiem. Minētās vēstules pielikumā pievienota Ekonomikas ministrijas vēstule Nr.422-1-10739, AS „Augstsprieguma tīkls" vēstule Nr.50SA10-03-541, 330/110kV salīdzinājums gaisvadu un kabeļu izpildījumā, kā arī trešās personas /pers. T/ un /pers. C/ nosūtītās vēstules kopijas *(lietas 1.sējuma 63.-72.lapa)*.

[9.6] 2012.gada 17.oktobra vēstulē Nr.50SA10-03-54I AS „Augstsprieguma tīkls" informēja Domi, ka projekts „Kurzemes loks" ir valsts nozīmes energoapgādes projekts, kas ir iekļauts arī Baltijas elektroenerģijas tirgus starpsavienojumu plānā un Latvijas elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānā. Salīdzinot šo sistēmu veidojošo elektropārvades līniju (EPL) tehnisko izpildījumu, secināts, ka EPL, kas sadalīta posmos gaisvads – kabelis, salīdzinājumā ar EPL gaisvada izpildījumā visā tās garumā, veidojas „vājās" vietas, t.i. EPL tiek uzstādīti papildus elementi, kuru darbspēju zudums noved pie būtiska bojājuma novēršanas laika palielinājuma, kas, ņemot vērā izbūvējamās līnijas nozīmību kopējā Eiropas elektrisko sistēmu savienojumā, kā arī lielo lomu Kurzemes reģiona drošā elektroapgādē, nav pieļaujams. Piekrītot šādam risinājumam, AS „Augstsprieguma tīkls" nevar izpildīt Enerģētikas likuma 15.panta sestajā daļā noteiktos sistēmas operatora pienākumus, kā arī Elektroenerģijas tirgus likuma 13.panta trešās daļas un ceturtās daļas noteikumu izpildi. AS „Augstsprieguma tīkls" noraida iespēju veikt elektropārvades līnijas Grobiņa – Ventspils 330 kV atzara izbūvi posmā no balsta Nr.4 līdz apakšstacijai „Ventspils" pazemes kabeļa izpildījumā *(lietas 1.sējuma 70.-72.lapa)*.

[9.7] Ekonomikas ministrija 2012.gada 19.oktobra Atbalsta vēstulē Nr.422-1-10739 apliecinājusi, ka Latvijas rietumu reģiona pārvades tīklu stiprināšanas (Kurzemes loks) projekts ir valsts nozīmes energoapgādes objekts, kas ir atzīts par būtisku arī ES mērogā un ir iekļauts „Baltic Energy Market Interconnection Plan"(BEMIP)plānā. Modernizējot Kurzemes loku, tiks ne vien paaugstināts elektroapgādes drošums un stabilitāte, bet arī radīti pamati vēju parku attīstībai Kurzemes piekrastē. Vēstulē lūgts Ventspils novada domes atbalsts šā projekta realizācijā *(lietas 1.sējuma 68.-69.lapa)*.

[9.8] 2013.gada 4.janvārī Ministru kabinets izdeva rīkojumu Nr.7 „Par nacionālo interešu objekta statusa noteikšanu elektrotīklu pārvades savienojuma „Kurzemes loks" 1.posmam „Grobiņa – Ventspils – Dundaga"", ar kuru noteikts nacionālo interešu objekta statuss elektrotīklu pārvades savienojuma „Kurzemes loks" 1.posmam „Grobiņa –Ventspils – Dundaga"; noteikts nacionālo interešu objektu īstenot, rekonstruējot esošo 110 kV divķēžu elektropārvades līniju „Grobiņa – Ventspils – Dundaga", pastiprinot minētās līnijas caurlaides spēju ar jaunu 330 kV līniju, kā arī izbūvējot pa esošo 110 kV līniju trasi, izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams esošo būvju un objektu dēļ, kā arī nacionālo interešu objekta aizsargjoslu noteikt atbilstoši Aizsargjoslu likuma 16.panta otrajai daļai *(sk. http://www.likumi.lv/doc.php?id=253880)*.

[10] Saskaņā ar Enerģētikas likuma 19.panta pirmo daļu jaunu energoapgādes komersantu objektu ierīkošanai energoapgādes komersantam ir tiesības izmantot jebkuru zemi par vienreizēju samaksu tās īpašniekam saskaņā ar šā likuma 24.pantu.

Savukārt Enerģētikas likuma 19.panta $1.^1$daļa noteic, ka energoapgādes komersantam ir pienākums saskaņot ar zemes īpašnieku jaunu energoapgādes objektu ierīkošanas nosacījumus, kā arī tiesības saskaņošanas procedūru aizstāt ar zemes īpašnieka informēšanu gadījumos, ja zeme tiek izmantota jaunu energoapgādes komersanta objektu — iekārtu, ierīču, ietaišu, tīklu, līniju un to piederumu ierīkošanai, ja ir iestājies vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

1) energoapgādes komersanta objekta ierīkošana paredzēta vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā vai detālplānojumā;

2) energoapgādes komersanta objekts tiek ierīkots sarkano līniju, publiski lietojamās ielas, tāda ceļa robežās, kam nav noteiktas sarkanās līnijas, vai esošās aizsargjoslas robežās;

3) vietējā pašvaldība atzinusi, ka sabiedrības interesēs jauna energoapgādes komersanta objekta ierīkošana vai esošā objekta vai tā daļas izmantošana nav iespējama bez šīs zemes izmantošanas;

3^{1}) energoapgādes komersanta objekts tiek ierīkots esošajā energoapgādes komersanta objekta aizsargjoslā un pēc tā ierīkošanas aizsargjoslas platums palielinās ne vairāk kā par 10 procentiem, ievērojot, ka šajā punktā noteiktajā kārtībā aizsargjoslu var palielināt ne vairāk kā vienu reizi;

4) citos likumos noteiktajos gadījumos.

Atbilstoši Augstākās tiesas judikatūrā nostiprinātajām atziņām, īpašnieka iespēja aizliegt vai ar subjektīviem nosacījumiem ierobežot jaunu energoapgādes komersantu būvniecību būtībā izslēgtu iespēju energoapgādes komersantam atsaukties uz Enerģētikas likuma 19.panta pirmajā daļā paredzētajām īpašajām tiesībām izmantot svešu īpašumu. Tādējādi Enerģētikas likuma 19.panta pirmā daļa ierobežo īpašnieka pilnīgas varas tiesības pār lietu – tiesības bez īpaša pamatojuma aizliegt citām personām jebkādu sava īpašuma izmantošanu. Taču šāds vispārējs automātisks zemes īpašnieka tiesību ierobežojums par labu energoapgādes uzņēmumiem noteiktos apstākļos var novest pie Latvijas Republikas Satversmes 105.pantā garantēto tiesību uz īpašumu aizskāruma. Tas var būt saistīts visupirms ar to, ka energoapgādes uzņēmums objektus uz īpašnieka zemes izvieto tikai sev izdevīgā veidā, nerēķinoties ar īpašuma aprobežojuma apmēru un sekām uz esošo īpašuma iekārtojumu. Ievērojot minēto Senāts, analizējot Enerģētikas likuma 19.panta $1.^{1}$daļu, norādīja, ka tajā minētie izņēmumu gadījumi, kad energoapgādes komersantam paredzēta iespēja saskaņošanas procedūru (zemes īpašnieka iespēja izvirzīt pamatotus iebildumus un prasības attiecībā uz objekta ierīkošanas nosacījumiem) aizstāt ar zemes īpašnieka informēšanu (vienpusēju energoapgādes komersanta rīcību, kas nedod iespēju iebilst), nodrošina, ka īpašnieks ir pasargāts pret nesamērīgu īpašuma tiesību ierobežošanu, jo jautājums tiek noteikts ar pašvaldības iesaistīšanos un tātad visu iesaistīto personu interešu apsvēršanu *(sk. Augstākās tiesas 2011.gada 24.maija sprieduma lietā SKA-47/2011 12.-14.punktu, 2012.gada 17.decembra sprieduma lietā SKA-158/2012 15.punktu)*.

Konkrētajā gadījumā pārsūdzētais Lēmums ir ar dubultiedarbību, t.i., administratīvais akts, kas piešķir subjektīvās publiskās tiesības vienai personai un vienlaikus aizskar citas personas subjektīvās publiskās tiesības. Proti, ar Lēmumu, sniedzot pašvaldības atzinumu, tiek piešķirtas tiesības energoapgādes komersantam (trešajai personai) rīkoties ar pieteicēja zemi bez viņa piekrišanas, aprobežojoties ar viņa informēšanu, tādējādi vienlaikus pieteicējam kā zemes gabala īpašniekam tiek liegta iespēja iebilst pret šādu energoapgādes komersanta rīcību, jo saskaņā ar Enerģētikas likuma 19.panta $1.^{2}$daļu zemes īpašnieks nevar liegt energoapgādes komersantam likumā noteikto darbu veikšanu, ja vietējā pašvaldība atzinusi, ka sabiedrības interesēs jauna energoapgādes komersanta objekta ierīkošana vai esošā objekta vai tā daļas izmantošana nav iespējama bez šīs zemes izmantošanas.

Līdz ar to tiesai ir jāpārbauda, vai izskatāmajā gadījumā pašvaldība, izmantojot savas tiesības pieņemt Lēmumu par atzinuma sniegšanu saskaņā ar Enerģētikas likuma 19.panta $1.^{1}$daļas 3.punktu, ir apsvērusi visu iesaistīto personu intereses.

[11] Lietā nav strīda par to, ka AS „Latvijas elektriskie tīkli" īstenojamais projekts „Kurzemes loks" ir valsts nozīmes energoapgādes projekts. Ar Ministru kabineta rīkojumu elektrotīklu pārvades savienojumam „Kurzemes loks" 1.posmam „Grobiņa – Ventspils – Dundaga" piešķirts nacionālo interešu objekta statuss. Kā izriet no letekmes uz vidi novērtējuma elektrotīklu pārvades savienojuma „Kurzemes loks" 1.posma rekonstrukcijai Noslēguma ziņojuma sabiedrības lielākajai daļai ir pozitīva attieksme pret minētā projekta realizāciju *(lietas 1.sējuma 84.-109.lapa)*.

No pārsūdzētā Lēmuma redzams, ka Dome, pieņemot Lēmumu ir ņēmusi vērā ne tikai iepriekš minētos faktus, bet vērtējusi arī pastāvošās esošā 110 kV elektriskā pārvades tīkla problēmas, proti, Lēmumā ir norādīts, ka esošo elektrolīniju Grobiņa – Ventspils pārvades jauda ir 170 MW, bet pēc projekta „Kurzemes loks" realizācijas tā sasniegs 1370 MW. Projektējot elektropārvades līnijas 330 kV atzara izbūvi posmā no balsta Nr.4 līdz apakšstacijai „Ventspils" ir izvēlēta iespējamā īsākā trajektorija starp savienojamiem punktiem, turklāt projektējamo 330 kV atzaru nav iespējams ievadīt apakšstacijā „Ventspils" apejot nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra numurs /numurs A/, jo uz dienvidiem no tā atrodas esošās 110 kV līnijas (Nr.260; 261; 262; 264; 265; 266; 268; 269) balsti, savukārt ziemeļu virzienā ir pastāvošā apbūve, kas arī redzams no lietā esošās shēmas *(lietas 2.sējuma 195.lapa)*.

Izvērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka Dome pamatoti ir atzinusi, ka sabiedrības interesēs ir 330 kV savienojuma atzara ierīkošana starp elektropārvades līnijas Grobiņa – Ventspils balstu Nr.4 un apakšstacijas „Ventspils" paredzēto 330 kV ieejas portālu, kas ietilpst elektrotīklu pārvades savienojuma „Kurzemes loks" 1.posma rekonstrukcijas darbos.

Tiesa konstatē, ka Dome, atzīstot, ka iepriekš minētā 330 kV savienojuma atzara ierīkošana nav iespējama bez pieteicējam piederošā zemes gabala izmantošanas, ir vadījusies no apsvērumiem, ka tas būtu vislabākais un efektīvākais risinājums no inženiertehniskā un finansiālā viedokļa, kā arī ņemot vērā to apstākli, ka pat ciešot zaudējumus, nav iespējams projektējamo 330 kV atzaru ievadīt apakšstacijā „Ventspils" apejot pieteicēja zemes gabalu.

No AS „Latvijas elektriskie tīkli" un AS „Augstsprieguma tīkls" vēstulēs ([9.1] un [9.6]) norādītā secināms, ka, izmantojot pieteicēja zemes gabalu, tiek sasniegts vislabākais minētās būvniecības ieceres inženiertehniskais risinājums, jo šāds projektēšanas nosacījums nodrošina iespējami efektīvāko zemes resursu izlietojumu un iespējamo efektīvāko elektroenerģijas pārvades un līnijas ekspluatācijas modeli. Jebkāda veida novietojums, kas nebūtu taisns savienojums starp izejas punktiem, palielinātu apgrūtināmos zemes platību, kā arī sadārdzinātu līnijas izbūvi, ekspluatāciju un elektroenerģijas pārvadi.

No lietas materiāliem konstatējams, ka apakšstacija „Ventspils" atrodas iepretim pieteicēja zemes gabalam. Blakus zemes gabalam no vienas puses (virzienā uz augšu) atrodas apbūvēta teritorija, savukārt no otras puses (virzienā uz leju) atrodas jau esošās 110 kV līnijas balsti *(lietas 2.sējuma 17., 195.lapa)*. Ievērojot minēto, secināms, ka piedāvātajā projektā 330 KV savienojuma atzars ir noteikts kā īsākais iespējamais nogrieznis starp savienojamiem punktiem. Ja šī savienojuma atzara ierīkošanai izvēlētos citādu ceļu, tas apgrūtinātu vairāku citu zemes īpašnieku zemes gabalus, kas iepriekš nebija apgrūtināti ar jau esošo 110 kV līniju trasi, kas tiesas ieskatā, nebūtu lietderīgi un samērīgi.

[12] Pieteicējs neapstrīd, ka AS „Latvijas elektriskie tīkli" projektējamā būvniecības iecere ir sabiedrībai nozīmīga. Pieteicējs norāda, ka pēc projekta realizācijas nevarēs izmantot atlikušo, neapgrūtināto zemes daļu noteiktajam zemes gabala lietošanas mērķim – komercdarbības apbūves zeme. Tas rada netaisnīgu rezultātu, proti, pašvaldība, piemērojot Enerģētikas likuma 19.panta 1.[1]daļas 3.punktā noteiktās tiesības, ir liegusi pieteicējam iebilst pret viņa īpašuma izmantošanu, kā rezultātā ir notikusi faktiska īpašuma atsavināšana. Pieteicējs uzskata, ka risinājumam, kā mazināt īpašumtiesību aizskārumu ir jābūt samērīgam.

Tiesa norāda, ka Augstākā tiesa vairākkārt ir norādījusi, ka var būt gadījumi, kad likuma normu piemērošana rada acīmredzami netaisnīgu rezultātu. Latvijas Republikas Satversmes 83.pants paredz tiesneša padotību likumam. Jēdziens „likums" šajā normā ir saprotams ne tikai tā formālajā (ārējā normatīvā akta) nozīmē. Ņemot vērā tiesiskas valsts principu, kas izriet no Latvijas Republikas Satversmes 1.panta, tiesneša padotība likumam 83.panta izpratnē nozīmē arī padotību tiesībām. Tādējādi tiesai ir pienākums piemērot vispārējos tiesību principus, tostarp taisnīguma principu. Tieši taisnīguma princips liek tiesai katrā lietā sasniegt taisnīgāko rezultātu. Atbilde par to, kas ir uzskatāms par taisnīgu rezultātu, ir meklējama tiesību sistēmas ietvaros, tostarp, vērtībās, uz ko tā balstās. Ja, piemērojot tiesību normu, tiek sasniegts acīmredzami netaisnīgs rezultāts, padotība taisnīguma principam prasa, lai tiktu meklēts cits, pēc iespējas taisnīgāks, risinājums. Tāpat piemērojams ir samērīguma princips (*sk. Senāta 2012.gada 19.marta lēmuma lietā Nr. SJA-9/2012 11.–12.punktu, Senāta 2012.gada 17.decembra sprieduma lietā SKA-158/2012 14.punktu*).

Likumdevējs Enerģētikas likuma 19.panta pirmajā daļā ir paredzējis energoapgādes komersanta tiesības izmantot jebkuru zemi par vienreizēju samaksu tās īpašniekam saskaņā ar šā likuma 24.pantu. Tātad likumdevējs nav noteicis konkrētu zemes vienības platību, kādu energoapgādes komersants ir tiesīgs izmantot no viena nekustamā īpašuma, paredzot, ka energoapgādes komersants atlīdzina nekustamā īpašuma īpašniekam par zemes lietošanas tiesību ierobežošanu. Atbilstoši minētā likuma 24.panta 1.[1] un 1.[2]daļai atlīdzība tiek noteikta Ministru kabineta noteiktajā apmērā un kārtībā, t.i., saskaņā ar Noteikumiem Nr.603, saskaņā ar kuriem atlīdzības apmērs ir tieši atkarīgs no zemes vienības platības, kuru izmanto energoapgādes komersants.

Savukārt Enerģētikas likuma 19.panta ceturtajā daļā likumdevējs ir noteicis, ka nekustamo īpašumu var atsavināt kārtībā, kādu nosaka likums „Par nekustamā īpašuma piespiedu atsavināšanu valsts vai sabiedriskajām vajadzībām", ja tas ir nepieciešams energoapgādes komersantu objektu — ēku un būvju celtniecībai, vai arī norobežotu teritoriju ierīkošanai.

Konkrētajā gadījumā energoapgādes komersantam AS „Latvijas elektriskie tīkli" pieteicēja zeme ir nepieciešama, lai ierīkotu jaunu energoapgādes objektu (330 kV savienojuma atzara ierīkošanai). No minētā secināms, ka pieteicējam tika piedāvāts konkrētajai situācijai atbilstošs likumā noteiktais kompensācijas veids, t.i., tiesības saņemt vienreizēju kompensāciju saskaņā ar Enerģētikas likuma 24.pantu.

Apstāklis, ka AS „Latvijas elektriskie tīkli" nav panākusi vienošanos ar pieteicēju par kompensācijas veidu un apmēru, tiesas ieskatā, neliedz pašvaldībai pieņemt lēmuma par atzinuma sniegšanu saskaņā ar Enerģētikas likuma 19.panta 1.[1]daļas 3.punktu, jo atbilstoši minētā panta 1.[2]daļā noteiktajam, ja puses nevar vienoties par zemes īpašniekam izmaksājamo vienreizējo samaksu, jautājums par šo samaksu risināms tiesas ceļā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā darbu veikšanas laikā vai pēc to pabeigšanas.

Tiesa nepiekrīt pieteicēja argumentam par to, ka Lēmumā nav izvērtēts pieteicēja tiesību aizskārums, jo kā redzams no Lēmuma, Dome ir izvērtējusi pieteicēja īpašuma tiesību ierobežošanas samērīgumu. No lietas materiāliem izriet, ka enerģētikas projekta „Kurzemes loks" īstenošana atbilst Ventspils novada turpmākās attīstības prioritātēm un sabiedrības interesēm saņemt energoapgādes pakalpojumus, kas ir būtisks sabiedrības ieguvums un pamats energoapgādes komersantam izlietot likumdevēja piešķirtās tiesības izmantot svešu zemes gabalu.

Pieteicējs uzskata, ka viņam bija pamats paļauties, ka varēs izmantot viņam piederošo zemesgabalu apbūvei, jo Būvvalde 2012.gada 4.septembrī pieteicējam izsniegusi PAU Nr.19, turklāt Būvvaldes 2012.gada 12.septembra vēstulē Nr.9.1.2.-639/12 norādīts, ka objekta skiču projekts netiks saskaņots, kamēr būvniecības iecere nebūs ar pieteicēju rakstiski saskaņota. Attiecībā uz minēto tiesa norāda, ka PAU Nr.19 izdots, pamatojoties uz 2012.gada 24.augusta būvniecības/būves nojaukšanas iesnieguma – uzskaites kartes, kurš saņemts Būvvaldē 2012.gada 30.augustā *(lietas 2.sējuma 151.lapa)*. 2012.gada 30.augustā Būvvaldē saņemts otrs pieteicēja iesniegums *(lietas 2.sējuma 150.lapa)*, kurā izteikts lūgums nodrošināt noteiktās saskaņošanas procedūras kārtības ievērošanu. Tādējādi pieteicējam pirms PAU Nr.19 izdošanas bija zināms par AS „Latvijas elektriskie tīkli" būvniecības ieceri. Tiesa norāda, ka PAU ir pamats būvprojektēšanai, bet nedod tiesības uzsākt būvdarbus, PAU pēc būtības ir starplēmums būvatļaujas izsniegšanas procesā un apkopo dažādas prasības projekta izstrādei, kas labvēlīga iznākuma gadījumā noslēdzas ar būvatļauju. Pieteicējam nebija pamats paļauties, ka jebkurā gadījumā šis process noslēgsies ar būvatļaujas izdošanu. Tiesa konstatē, ka Būvvaldes 2012.gada 12.septembra vēstulē Nr.9.1.2.-639/12 *(lietas 1.sējuma 28.lapa)* norādīts, ka objekta skiču projekts netiks saskaņots, kamēr būvniecības iecere nebūs ar pieteicēju rakstiski saskaņota. Tomēr minētais neliedz pašvaldībai pieņemt lēmuma par atzinuma sniegšanu saskaņā ar Enerģētikas likuma 19.panta 1.[1]daļas 3.punktu. Šajā lietā pašvaldība ir izmantojusi savas tiesības pieņemt Lēmumu par atzinuma sniegšanu saskaņā ar Enerģētikas likuma 19.panta 1.[1]daļas 3.punktu, un kā jau norādīts iepriekš, ir apsvērusi visu iesaistīto personu intereses.

Tiesa neanalizē pārējos lietas dalībnieku izvirzītos argumentus, jo tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības.

Pamatojoties uz konstatēto, tiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteicēja pieteikums šajā daļā ir noraidāms.

[13] Izvērtējot pieteicēja prasījumu par pienākuma uzlikšanu Ventspils novada domei ierosināt nekustamā īpašuma /adrese A/ atsavināšanu sabiedrības vajadzībām, tiesa konstatē, ka 2012.gada 23.novembrī pieteicējs vērsās Domē, lūdzot ierosināt nekustamā īpašuma /adrese A/ atsavināšanu sabiedrības vajadzībām, pamatojoties uz Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likuma 2. un 3.pantu.

Ar Domes 2012.gada 7.decembra atbildi pieteicējs informēts, ka pieteicēja īpašums pašvaldības autonomo vai citu tai deleģēto funkciju pildīšanai Ventspils novada pašvaldībai nav nepieciešams, un nav tiesiska pamata lemt par tā atsavināšanu sabiedrības

vajadzībām saskaņā ar Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likuma normām.

Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likuma 2.pants noteic, ka nekustamo īpašumu atsavina valsts aizsardzības, vides aizsardzības, veselības aizsardzības vai sociālās nodrošināšanas vajadzībām, sabiedrībai nepieciešamu kultūras, izglītības un sporta objektu, inženierbūvju un inženierkomunikāciju būvniecībai vai transporta infrastruktūras attīstībai, kā arī citu sabiedrības vajadzību nodrošināšanai, ja šis mērķis nav sasniedzams ar citiem līdzekļiem.

No minētā izriet, ka nekustamo īpašumu atsavina sabiedrības vajadzību nodrošināšanai, ja šis mērķis nav sasniedzams ar citiem līdzekļiem.

Enerģētikas likuma 19.panta pirmā daļa noteic, ka jaunu energoapgādes komersantu objektu ierīkošanai energoapgādes komersantam ir tiesības izmantot jebkuru zemi par vienreizēju samaksu tās īpašniekam. Atbilstoši likuma 24.panta pirmajai daļai energoapgādes komersants atlīdzina nekustamā īpašuma īpašniekam zaudējumus, kas tieši saistīti ar jaunu energoapgādes komersanta objektu ierīkošanu vai esošo objektu ekspluatāciju un remonta nodrošināšanu. Šā panta 1.[1]daļa noteic gadījumus, kuriem iestājoties, energoapgādes komersants atlīdzina nekustamā īpašuma īpašniekam zemes lietošanas tiesību ierobežošanu.

Tādējādi Enerģētikas likums paredz citu līdzekli (atlīdzību), ar kuru kompensēt pieteicējam to, ka viņa nekustamais īpašums tiks izmantots sabiedrības vajadzību nodrošināšanai.

Atbilstoši minētā likuma 3

3.pantam nekustamā īpašuma atsavināšanu sabiedrības vajadzībām ierosina un veic valsts pārvaldes iestāde vai pašvaldība, kuras kompetencē ir attiecīgo sabiedrības vajadzību nodrošināšana.

Tātad likumdevējs tiesības ierosināt nekustamā īpašuma atsavināšanu sabiedrības vajadzībām noteicis tikai valsts pārvaldes iestādei vai pašvaldībai. Proti, ierosināt nekustamā īpašuma atsavināšanu sabiedrības vajadzībām ir valsts pārvaldes iestādes vai pašvaldības prerogatīva. Likumdevējs nav paredzējis šādas tiesības nevienai privātpersonai. Līdz ar to, ja iestāde konkrētajā gadījumā neuzskata par lietderīgu ierosināt nekustamā īpašuma atsavināšanu sabiedrības vajadzībām, likumdevējs nav paredzējis tiesības privātpersonai kļūt par šāda procesa iniciatoru.

Tādējādi iestādes atteikums ierosināt nekustamā īpašuma atsavināšanu sabiedrības vajadzībām nav administratīvais akts un tas nav pakļauts administratīvās tiesas kontrolei.

Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka tiesvedība lietas daļā par pienākuma uzlikšanu Domei ierosināt nekustamā īpašuma /adrese A/ atsavināšanu sabiedrības vajadzībām saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punktu ir izbeidzama.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, 282.panta 1.punktu un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt/pers. C/ pieteikumu par Ventspils novada domes 2012.gada 25.oktobra lēmumu (sēdes protokols Nr.68; 49.§) „Par atzinumu elektropārvades līnijas celtniecībai projekta „Kurzemes loks" 1.posma rekonstrukcijas ietvaros" atcelšanu.

Šajā daļā spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Izbeigt tiesvedību daļā par pienākuma uzlikšanu Ventspils novada domei ierosināt nekustamā īpašuma /adrese A/ atsavināšanu sabiedrības vajadzībām.

Šajā daļā lēmumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senātā 14 dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas, iesniedzot blakus sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Tiesnese S.Blūma